

Sygn. akt WA 20/2001

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 listopada 2001 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN płk Józef Medyk (przewodniczący)

SSN płk Marian Buliński (sprawozdawca)

SSN płk Zygmunt Stefaniak

Protokolant asystent Marcin Szlaga

przy udziale prokuratora Naczelnej Prokuratury Wojskowej ppłka
Jarosława Cieplowskiego

w sprawie szer.rez. T. B., oskarżonego z art. 278 § 1 kk i inne kk, po
rozpoznaniu w Izbie Wojskowej na rozprawie w dniu 14 listopada 2001 r.
apelacji wniesionej przez prokuratora na niekorzyść oskarżonego, od
wyroku Wojskowego Sądu Okręgowego w W. z dnia 24 kwietnia 2001 r.,
sygn.akt. So .../01;

I. zaskarżony wyrok zmienić przez:

1/ przyjęcie kwalifikacji prawnej czynu opisanego w pkt 2 wyroku jako
wyczerpującej znamiona z art. 310 § 1 kk w zb. z art. 310 § 2 kk w zw. z art.
310 § 3 kk oraz w zb. z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk i w zw. z art. 286 §
3 kk;

2/ uchylenie orzeczenia o warunkowym zawieszeniu wykonania kary
pozbawienia wolności, a w pozostałej części utrzymać w mocy;

II. zwolnić oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych i opłaty za
postępowanie odwoławcze, a ponadto zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz
obrońcy z urzędu adw. B. P. kwotę 600 zł tytułem nieopłaconej pomocy
prawnej udzielonej przed Sądem Najwyższym.

U Z A S A D N I E N I E

Wyrokiem Wojkowego Sądu Okręgowego w W. z dnia 24 kwietnia 2001 r. (So .../01) szer.rez. T. B. został uznany winnym popełnienia tego, że:

1) w dniu 29 grudnia 2000 r. ok. godz. 13.00 w T. przy ul. K. zabrał w celu przywłaszczenia cudzą rzecz ruchomą w postaci pieniędzy na sumę 80 złotych oraz czeku gotówkowego nr AB 1106070 Banku Ochrony Środowiska S.A. Filia w T. z wypisaną kwotą 289,80 zł na szkodę Stowarzyszenia Niosących Pomoc – „A.” w T.

tj. przestępstwa określonego w art. 278 § 1 kk za co wymierzono karę 4 miesięcy pozbawienia wolności;

2) dnia 29 grudnia 2000 r. w T. działając z góry powziętym zamiarem podrobienia i puszczenia w obieg czeku gotówkowego oraz osiągnięcia korzyści majątkowej przez wprowadzenie w błąd pracownika banku i doprowadzenie go do niekorzystnego rozporządzenia cudzym mieniem ok. godz. 16.00 podrobił podpisany czek gotówkowy nr AB 1106070 Stowarzyszenia Niosących Pomoc „A.ele” w T., wydany przez Bank Ochrony Środowiska S.A. Filia T. w ten sposób, że odręcznie wpisał w nim panińskie nazwisko swojej żony „D. S.”, słownie sumę 289,80 zł oraz datę wystawienia „29 grudnia 2000 r.” i miejsce wystawienia czeku „T.”, po czym ok. godz. 17.30 za pośrednictwem żony D. B. puścił w obieg ten czek oraz usiłował osiągnąć korzyść majątkową w kwocie 289,80 zł przez wprowadzenie w błąd i doprowadzenie dysponenta Banku Ochrony Środowiska S.A. Filia T. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem Banku w ten sposób, że przez D.B. przedłożył czek w Banku Ochrony Środowiska S.A. Filia w T. dysponentowi B. K. i oczekiwał wypłaty kwoty 289,80 zł do czego jednak nie doszło z powodu powiadomienia przez Bank Policji i zatrzymania sprawcy, przy czym, jest to wypadek mniejszej wagi

tj. przestępstwa określonego w art. 310 § 3 kk w zb. z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 3 kk za co wymierzono karę na mocy art. 310 § 1 kk w zw. z art. 60 § 1 i § 6 pkt 1 kk 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności.

Karę łączną orzeczono także w rozmiarze 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie po myśli art. 69 § 1 i 2 kk oraz art. 70 § 1 pkt 1 kk warunkowo zawieszono na okres próby wynoszący 2 lata.

Apelację na niekorzyść oskarżonego od tego orzeczenia wniósł prokurator zarzucając temuż wyrokowi :

1 – obrazę przepisów prawa materialnego polegającego na niezastosowaniu art. 310 § 1 kk w zb. z art. 310 § 2 kk w zw. z art. 310 § 3 kk i w zb. z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk i w zw. z art. 286 § 3 kk, a tym samym na bezpodstawnym zakwalifikowaniu czynu z art. 310 § 3 kk w zb. z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 3 kk – co nie odzwierciedla dyspozycji zarzucanego oskarżonemu czynu,

2 – rażącą niewspółmierność orzeczonej kary w odniesieniu do stopnia społecznej szkodliwości zarzucanych oskarżonemu czynów polegająca na wymierzeniu szer.rez. T. B. kary łącznej 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 2 lata, przez co tak orzeczona kara nie spełnia wymogów stawianych jej w zakresie społecznego oddziaływania oraz celów

zapobiegawczych i wychowawczych jakie ma ona osiągnąć w stosunku do oskarżonego.

Na tej podstawie skarżący wniósł o zmianę wyroku:

1 - poprzez zakwalifikowanie zarzucanego oskarżonemu czynu z art. 310 § 1 kk w zb. z art. 310 § 2 kk w zw. z art. 310 § 3 kk w zb. z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk i w zw. z art. 286 § 3 kk,

2 - poprzez wymierzenie oskarżonemu kary łącznej 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd Najwyższy Izba Wojskowa postanowieniem z dnia 13 lipca 2001 r. odroczył rozpoznanie sprawy i na podstawie art. 441 § 1 i 2 kpk przekazał powiększonemu składowi Sądu Najwyższego wymagające zasadniczej wykładni ustawy zagadnienie prawne „czy przewidziany w art. 310 § 3 kk wypadek mniejszej wagi, jest samodzielnym typem przestępstwa”.

Sąd Najwyższy w powiększonym składzie postanowieniem z dnia 10 października 2001 r. odmówił podjęcia uchwały.

W uzasadnieniu tego postanowienia Sąd Najwyższy stwierdził: „Bezspornym jest, że kwalifikacja prawna przypisanego oskarżonemu czynu winna zawsze odzwierciedlać przestępne zachowanie polegające penalizacji. Ponieważ art. 310 § 3 kk nie zawiera wprost opisu takiego zachowania, a co najistotniejsze przewidziany w nim wypadek mniejszej wagi odnosi się zarówno do przestępstwa opisanego w art. 310 § 1 kk jak i w art. 310 § 2 kk, albo obu tych czynów łącznie, a zatem nie może być samodzielną podstawą subsumpcji w wypadku uznania oskarżonego winnym jednego lub drugiego albo obu przestępstw przeciwko niezakłóconemu i bezpiecznemu obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi opisanym w art. 310 § 1 i art. 310 § 2 kk”.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 14 listopada 2001 r. przedstawiciel Naczelnej Prokuratury Wojskowej poparł złożoną apelację, zaś obrońca oskarżonego wniósł o utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku.

W tej sytuacji Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Apelacja prokuratora jest zasadna.

Mając na uwadze i akceptując pogląd prawny wyrażony przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 10 października 2001 r. kwalifikacja prawna czynu przypisanego oskarżonemu w pkt 2 zaskarżonego wyroku nie mogła się ostać.

Bezsporne jest, iż art. 310 § 3 kk nie może być samodzielnym typem przestępstwa, gdyż nie odzwierciedla przestępnego zachowania oskarżonego podlegającego penalizacji. Z opisu czynu przyjętego przez sąd pierwszej instancji wyraźnie wynika, iż zdaniem tego sądu oskarżony działaniem opisanym w pkt 2 wyroku wyczerpał znamiona przestępstwa określonego w art. 310 § 1 kk w zb. z art. 310 § 2 kk w zw. z art. 310 § 3 kk oraz w zb. z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk i w zw. z art. 286 § 3 kk. Dlatego też Sąd Najwyższy zmienił ten wyrok przez przyjęcie prawidłowej kwalifikacji prawnej czynu oskarżonego (opisanego w pkt 2) przedstawionej wyżej.

Przyjęcie wypadku mniejszej wagi uprawniało sąd orzekający do rozważań czy w przedmiotowej sprawie można zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary a mianowicie czy oskarżonemu wymierzyć karę stosując zagrożenie z § 1 art. 310 (podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 5 albo karze 25 lat pozbawienia wolności) czy z art. 60 § 1 i § 6 pkt 1 kk (od 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności do 4 lat i 11 miesięcy pozbawienia wolności).

Sąd pierwszej instancji doszedł do przekonania, że należy wymierzyć oskarżonemu za ten czyn karę stosując nadzwyczajne złagodzenie kary, oraz, że wystarczy kara pozbawienia wolności w najniższym możliwym wymiarze tj. kara 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności, a karę łączną należy wymierzyć przy stosowaniu zasady konsumpcji. Te decyzje sądu orzekającego uzyskują aprobatę Sądu Najwyższego.

Jednakże sąd pierwszej instancji wymierzona karę łagodził dalej przez warunkowe zawieszenie jej wykonania na najkrótszy okres próby. Uzasadnienie stosowania tego dobrodziejstwa wobec oskarżonego razi swą lakonicznością i powierzchownością. Sąd orzekający stwierdza jedynie, że w ocenie tego sądu oskarżony jest zdolny do przestrzegania porządku prawnego, nie popełni ponownie przestępstwa i cele kary, a w szczególności zapobiegawczy, nie sprzeciwiają się warunkowemu zawieszeniu wykonania wymierzonej kary. W wyroku nie przedstawiono ani zdania argumentu przemawiającego za taką oceną.

Z akt sprawy wynika jednoznacznie, iż oskarżony był już karany sądownie:

1 – wyrokiem Sądu Rejonowego w T. z dnia 28 grudnia 1999 r. (IIK .../99) za popełnienie przestępstwa określonego w art. 286 § 1 kk w zb. z art. 297 § 1 kk na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat;

2 – wyrokiem Wojskowego Sądu Garnizonowego w O. z dnia 29 listopada 2000 r. (Sg .../00) za popełnienie przestępstwa określonego w art. 338 § 2 kk na karę 2 miesięcy ograniczenia wolności.

Zatem oskarżony dokonując czynu określonego w art. 310 § 1 kk w zb. z art. 310 § 2 kk w zw. z art. 310 § 3 kk oraz w zb. z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk i w zw. z art. 286 § 3 kk w dniu 29 grudnia 2000 r. dokonał czynu podobnego do przestępstwa, za które został przed rokiem skazany przez Sąd Rejonowy w T. i to w okresie próby wyznaczonej w związku z warunkowym zawieszeniem wykonania kary pozbawienia wolności wymierzonej przez ten sąd.

Nadto popełniając przestępstwo w dniu 29 grudnia 2000 r. dokonał go w czasie samowolnego oddalenia z wojska w zaledwie w miesiąc po skazaniu go przez Wojskowy Sąd Garnizonowy w O. za samowolne oddalenie.

Przestępstwo popełnione przez oskarżonego w dniu 29 grudnia 2000 r. polegało na kradzieży czeku koledze oraz realizacji tego sfalszowanego czeku przez wykorzystanie ufności własnej żony.

W świetle tych okoliczności ocena sądu orzekającego, iż oskarżony nie popełni ponownie przestępstwa oraz że zasługuje na dobrodziejstwo warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności jest oceną dowolną nie znajdującą oparcia w przyjętym przez ten sąd materiale dowodowym. Zawieszając wykonanie kary sąd bierze pod uwagę przede wszystkim postawę sprawcy, jego właściwości i warunki osobiste,

dotychczasowy sposób życia oraz zachowanie się po popełnieniu przestępstwa. W przedmiotowej sprawie występują wyraźnie okoliczności, które sprzeciwiają się, stającemu po raz trzeci w ciągu zaledwie 2 lat przed Sądem przestępcy, korzystającego uprzednio z dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności – stosowania wobec oskarżonego instytucji art. 69 kk.

Dlatego też Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.